

Seksualno uznemiravanje žena u Bosni i Hercegovini:

Analiza na osnovu podataka
iz OSCE-ovog istraživanja
o nasilju nad ženama

STUDIJA JE UKLJUČIVALA ISTRAŽIVANJE REPREZENTATIVNOG UZORKA OD

SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE JE „SVAKI OBLIK NEŽELJENOG VERBALNOG, NEVERBALNOG ILI TJELESNOG PONAŠANJA SEKSUALNE PRIRODE S CILJEM ILI UČINKOM POVREDE DOSTOJANSTVA NEKE OSOBE, POSEBNO KADA SE STVARA ZASTRAŠUJUĆE, NEPRIJATELJSKO, DEGRADIRAJUĆE, PONIŽAVAJUĆE ILI UVREDLJIVO OKRUŽENJE“.

Član 40 Konvencije Vijeća Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija)

Nasilje nad ženama (član 3.a)

Nasilje nad ženama označava kršenje ljudskih prava i oblik diskriminacije nad ženama i predstavlja sva djela rodno zasnovanog nasilja koja dovode do, odnosno mogu da dovedu do fizičke, seksualne, psihičke ili ekonomske povrede odnosno patnje za žene, uključujući i prijetnje takvim djelima, prinudu ili samovoljno lišavanje slobode, bilo u javnosti ili u privatnom životu.

Seksualno nasilje (član 36)

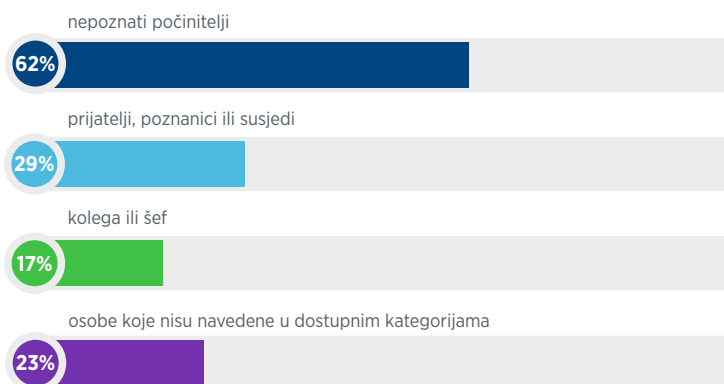
Vaginalna, analna ili oralna penetracija seksualne prirode na tijelu druge osobe bez njenog pristanka, bilo kojim dijelom tijela ili predmetom; druge radnje seksualne prirode bez pristanka druge osobe; navođenje druge osobe na radnje seksualne prirode s trećom osobom bez njenog pristanka. Pristanak mora biti dobrovoljan ishod slobodne volje osobe prema procjeni u kontekstu datih okolnosti.

Seksualno uznemiravanje (član 40)

Svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode u svrhu odnosno uz ishod povrede dostojanstva osobe, posebno kada se stvara zastrašujuće, neprijateljsko, degradirajuće, ponižavajuće ili uvredljivo okruženje podliježe krivičnoj ili drugoj pravnoj sankciji.

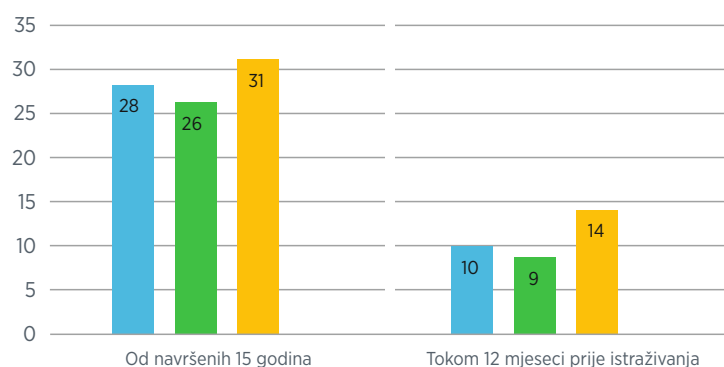

POČINITELJI

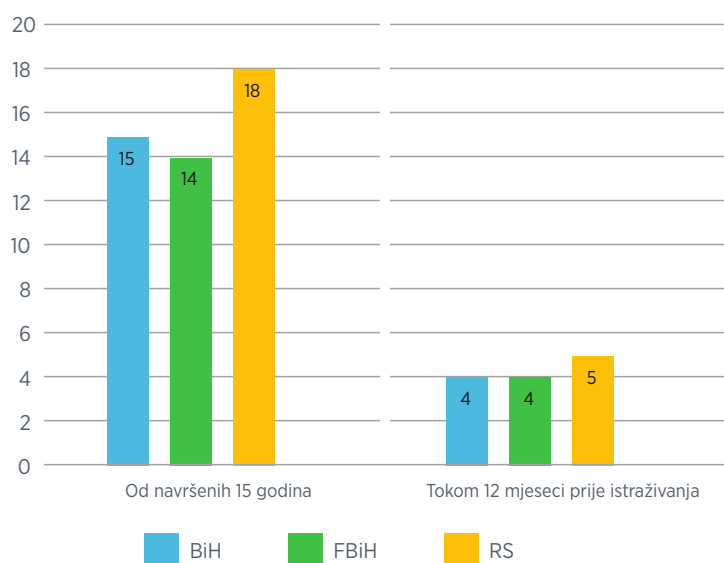

SKORO TRI OD DESET ŽENA U BIH NAVODE DA SU DOŽIVJELE BAR NEKI OBLIK SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA OD SVOJE 15. GODINE, A 15% ŽENA IZJAVILO JE DA SU ŽRTVE TEŠKIH OBLIKA SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA.

Učestalost seksualnog uznemiravanja u BiH, 2018.

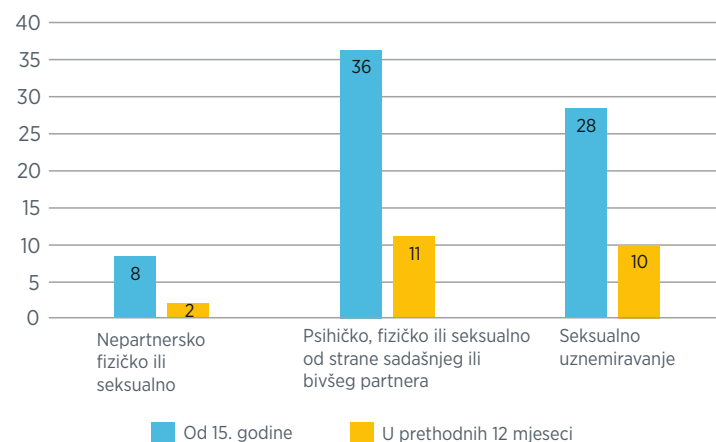
Učestalost najtežih oblika seksualnog uznemiravanja u BiH, 2018.

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255); u FBiH (1.163); u RS (1.019).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE JE JEDAN OD NAJUČESTALIJIH OBLIKA NASILJA NAD ŽENAMA.

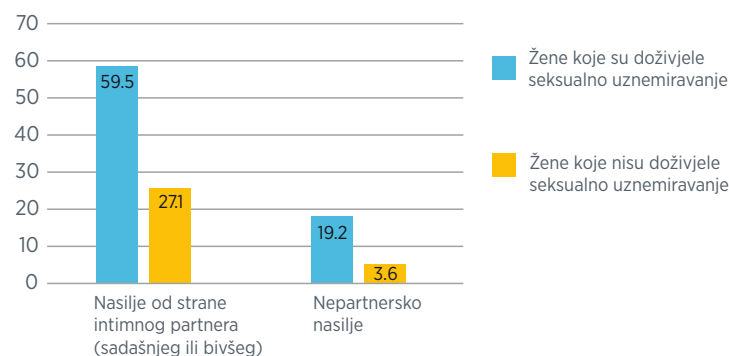
Učestalost različitih oblika rodno zasnovanog nasilja nad ženama u BiH, 2018.

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255); u FBiH (1.163); u RS (1.019).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE JE DIO SLOŽENOG PROBLEMA NASILJA NAD ŽENAMA. ŽENE KOJE SU DOŽIVJELE SEKSUALNO UZNEMIRAVANJE ČEŠĆE SU I ŽRTVE DRUGIH OBLIKA RODNO ZASNOVANOG NASILJA.

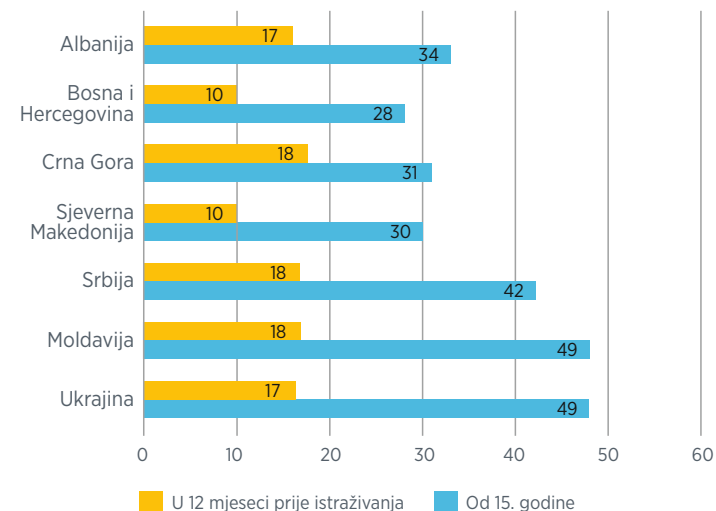
Učestalost nasilja od strane intimnog partnera (sadašnjeg i bivšeg) i nepartnerskog fizičkog i seksualnog nasilja među ženama sa iskustvom i bez iskustva seksualnog uznemiravanja, procenat odgovora

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

UČESTALOST SEKSUALNOG UZNEMIRAVANJA U BIH MANJA JE NEGO U EU I DRUGIM ZEMLJAMA U REGIJI, ALI TO MOŽE BITI ZBOG NIŽEG NIVOA SVIJEŠTI ILI SMANJENE SPREMNOSTI DA SE ONO OTKRIJE U ISTRAŽIVANJU.

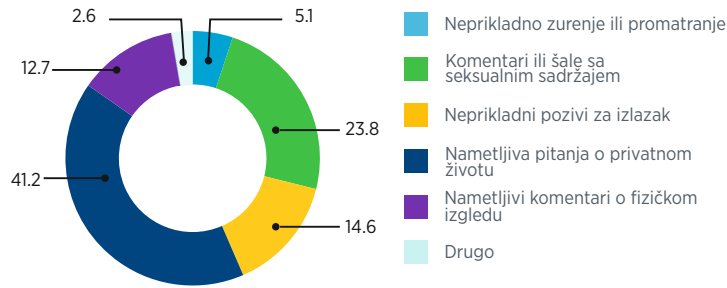
Učestalost seksualnog uznemiravanja prema zemlji, 2018, procentualno

Baza: Sve učesnice istraživanja na cijelom području OSCE-a (žene u dobi od 18 do 74 godine (15.179)).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

OBIČNO SU MUŠKARCI POČINITELJI SEKSUALNOG UZNE MIRAVANJA. POČINITELJI MOGU BITI PARTNERI, PRIJATELJI, POZNANICI, RADNE KOLEGE I NEPOZNATE OSOBE.

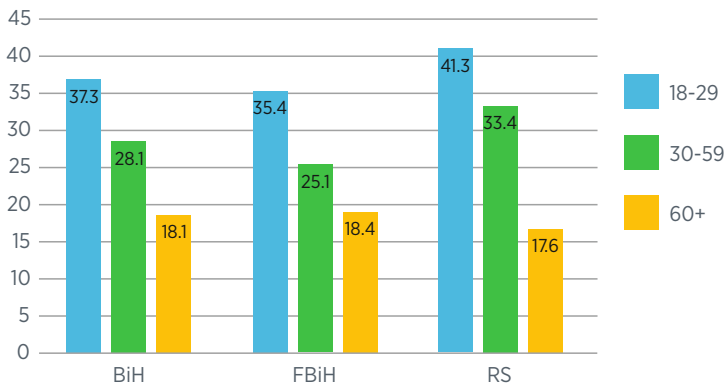
Seksualno uznemiravanje na radnom mjestu, prema vrsti, procentualno

Baza: Žene koje su doživjele bar jedan oblik seksualnog uznemiravanja od osobe iz radnog okruženja (šef ili kolega) u BiH (67).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

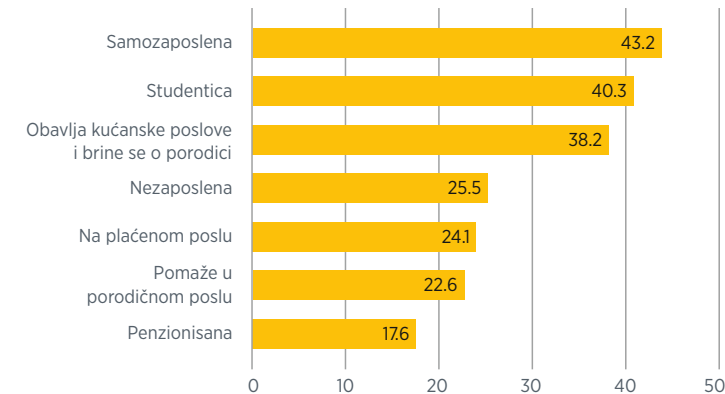
ŽENE KOJE SU POD VEĆIM RIZIKOM OD SEKSUALNOG UZNE MIRAVANJA OBIČNO SU MLAĐE I EKONOMSKI AKTIVNE, ČESTO U PREKARNOM ZAPOSLENJU, KAO I STUDENTICE, ŽENE U URBANIM PODRUČJIMA I ONE U RANJIVOJ SITUACIJI.

Učestalost seksualnog uznemiravanja od 15. godine, prema starosnoj dobi i entitetu, procentualno

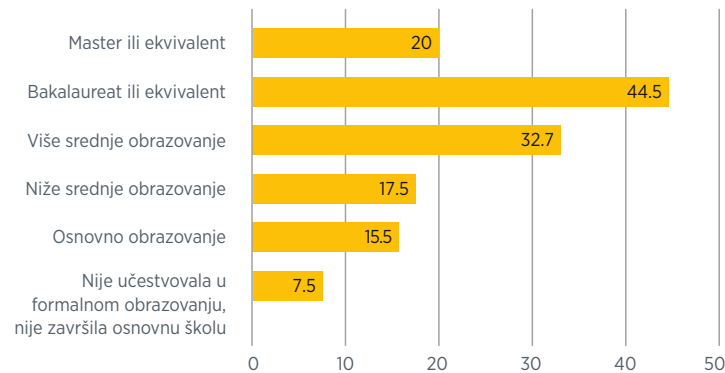

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (BiH: 2.255; FBiH: 1.163; RS: 1.019).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

Učestalost seksualnog uznemiravanja prema statusu aktivnosti, procentualno

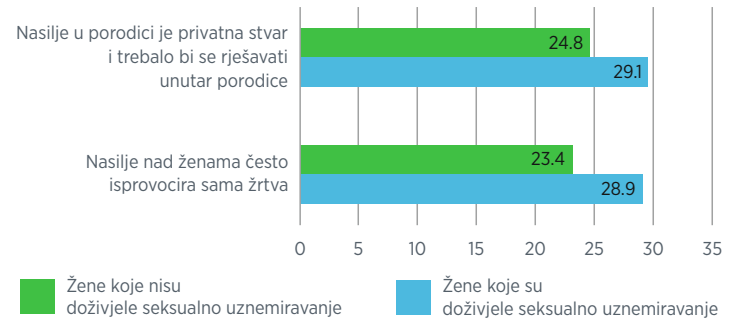

Učestalost seksualnog uznemiravanja prema nivou obrazovanja, procentualno

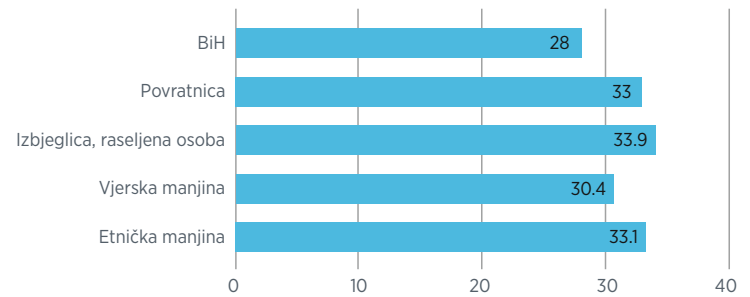
Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

Procenat žena koje se ne slažu i izrazito se ne slažu sa stavovima među ženama koje su otkrile i ženama koje nisu otkrile iskustvo seksualnog uznemiravanja

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

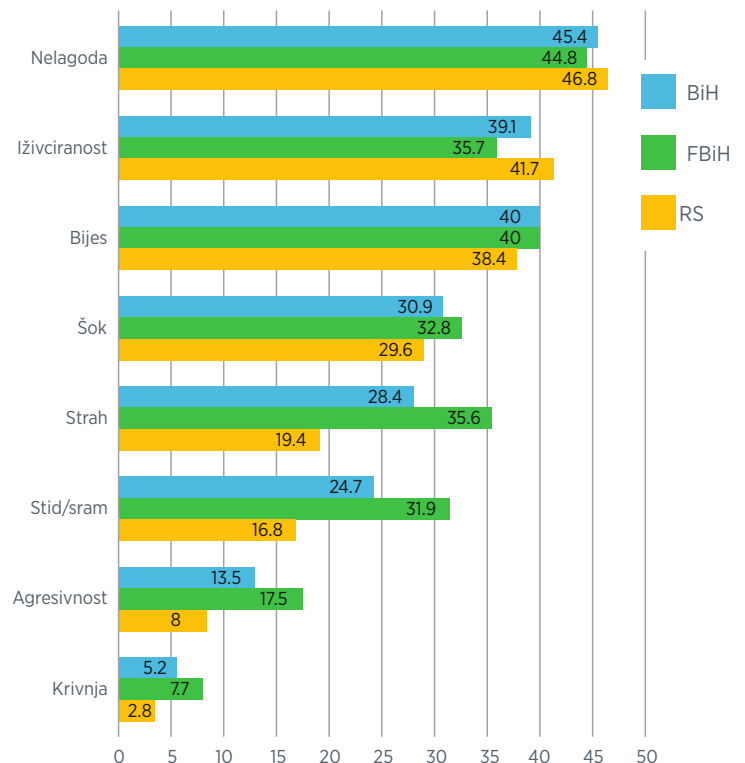
Učestalost seksualnog uznemiravanja prema manjinskom statusu i statusu prisilne migracije, procentualno

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine u BiH (2.255); etnička manjina (130); vjerska manjina (46); izbjeglica, raseljena osoba (118); povratnica (109).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

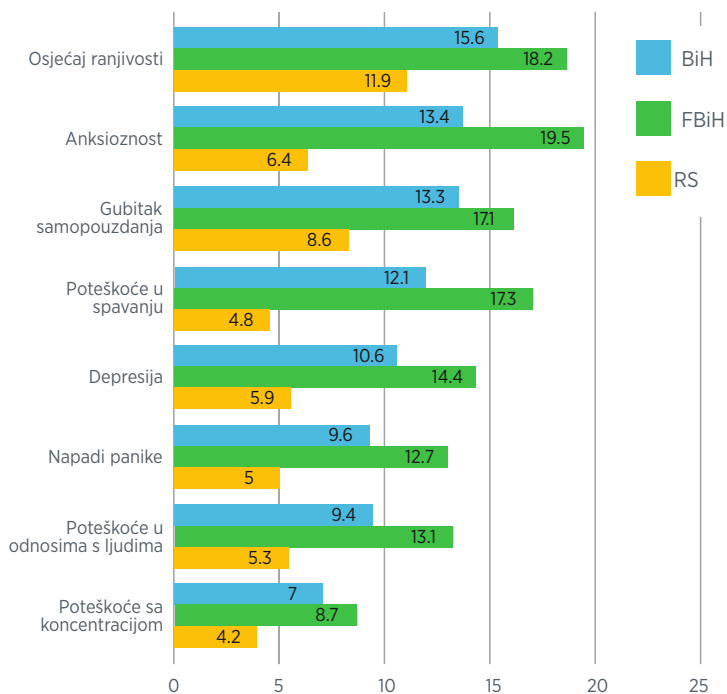
SEKSUALNO UZNE MIRAVANJE UZROKUJE PSIHOLOŠKE POSLJEDICE.

Emocionalne reakcije žena na najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja, prema entitetu, procentualno

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine koje su prijavile najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja (BiH: 450; FBiH: 241; RS: 199).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

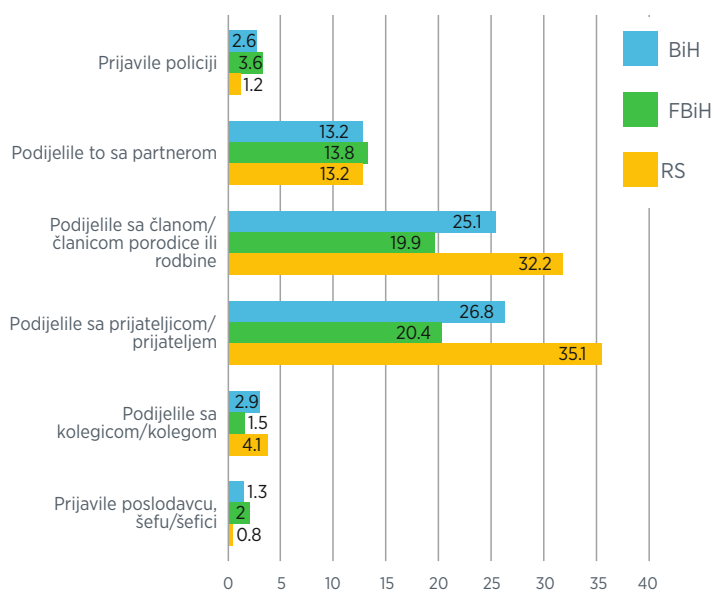
Psihološke posljedice najozbiljnijeg incidenta seksualnog uznemiravanja, prema entitetu, procentualno

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine koje su prijavile najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja (BiH: 450; FBiH: 241; RS: 199).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

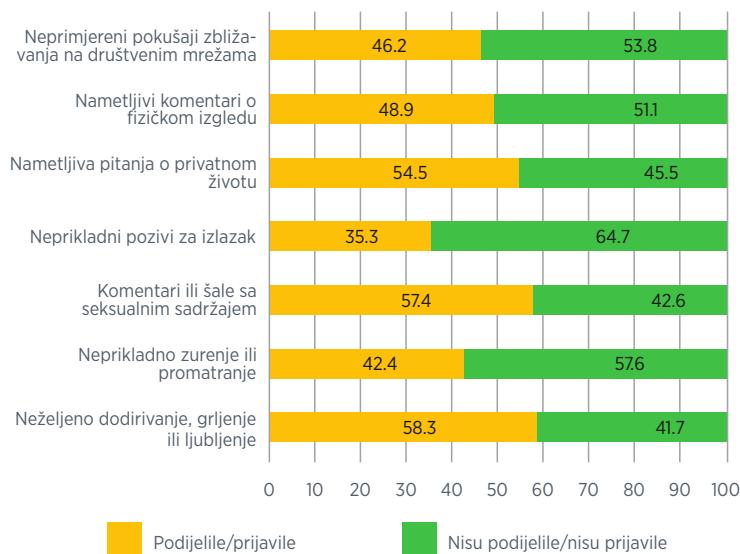
VEĆINA ŽENA NE PRIJAVLJUJE SEKSUALNO UZNE MIRAVANJE ORGANIMA VLASTI. SAMO JE 12 ŽENA (2,6%) PRIJAVILO INCIDEN TE POLICIJI. KADA ŽENE PROG OVORE O SEKSUALNOM UZNE MIRAVANJU, PRVENSTVENO TO URADE SA PRIJATELJIMA I PORODICOM.

Žene koje su doživjele seksualno uznemiravanje i podijelile svoje iskustvo sa drugima, prema entitetu, procentualno

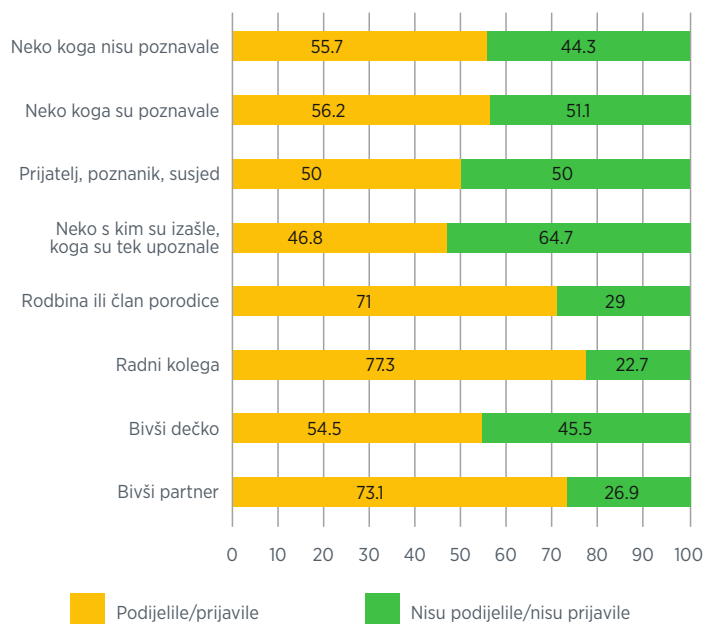
Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine koje su prijavile najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja (BiH: 450; FBiH: 241; RS: 199).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

Procenat žena koje su navele različite oblike seksualnog uznemiravanja kao najozbiljniji incident koji su doživjele i koje su podijelile/prijavile taj incident drugima

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine koje su prijavile najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja (BiH: 450; FBiH: 241; RS: 199).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

Procenat žena koje su doživjele najteži incident seksualnog uznemiravanja i podijelile/prijavile taj incident, prema počinitelju

Baza: Žene u dobi od 18 do 74 godine koje su prijavile najozbiljniji incident seksualnog uznemiravanja (BiH: 450; FBiH: 241; RS: 199).
Izvor: OSCE-ovo istraživanje o nasilju nad ženama, 2019.

PREPORUKE

1. Kontinuirani rad na podizanju svijesti o seksualnom uznemiravanju kao obliku rodno zasnovanog nasilja među ženama i muškarcima.
2. Poboljšanje mehanizama zaštite na svim nivoima vlasti i u svim relevantnim okruženjima.

Mehanizmi za ravnopravnost spolova na državnom i entitetskom nivou trebali bi preuzeti vodeću ulogu u uspostavljanju i promoviranju takvih mehanizama zaštite.